

Informatīvais ziņojums

Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju
laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada
30. jūnijam

Deklasificēšanas pamatojums: TM 23.03.2026. vēstule Nr. 1-10/997
CN 22.04.2026.
I. Stafecka

TMZin_070710_ppinfzin_10_1; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju
laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~*Saturs*

I. Ievads	3
II. Informācija par pārkāpuma procedūru procesuālo kārtību	3
2.1. Pārkāpumu procedūras par direktīvu savlaicīgu neieviešanu	4
2.2. Pārkāpumu procedūras „pēc būtības” (par citu no ES tiesībām izrietošo saistību pārkāpumiem)	5
III. Informācija par Eiropas Komisijas izveidoto un uzturēto notifikāciju sistēmu pārkāpuma procedūru lietās un nostāju nosūtīšanu Eiropas Komisijai	7
IV. Pret Latviju uzsāktās pārkāpuma procedūras	8
V. Pārkāpuma procedūru lietas, kurās pastāv tiesvedības un finansiālo sankciju risks	10
5.1. Pārkāpuma procedūru lietas, kurās norādītos pārkāpumus Latvija atzīst	11
5.2. Pārkāpuma procedūru lietas, kurās norādītos pārkāpumus Latvija neatzīst	20
VI. Pašreizējās situācijas vērtējums	21
6.1. Tiesvedības riski	23
6.2. Finansiālo sankciju riski	24
6.3. Pozīcijas formulēšana	24
VII. Secinājumi un priekšlikumi turpmākai rīcībai	25

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

I. Ievads

Ievērojot Ministru kabineta 2008. gada 20. novembra noteikumu Nr. 953 „Latvijas Republikas nostājas projekta Līguma par Eiropas Savienības darbību pārkāpuma procedūras ietvaros sagatavošanas, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtība” 5.2. apakšpunktā noteikto, informatīvajā ziņojumā sniegta informācija par uzsāktajām pārkāpumu procedūrām pret Latviju, kā arī sniegts situācijas vērtējums ar priekšlikumiem turpmākajai rīcībai.

Informatīvais ziņojums attiecas uz laika periodu no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam.

Informatīvajā ziņojumā iekļauta informācija par pārkāpuma procedūru procesuālo kārtību, par Eiropas Komisijas izveidoto un uzturēto notifikāciju sistēmu pārkāpuma procedūru lietās un par izmaiņām nostāju nosūtīšanas Eiropas Komisijai kārtībā līdz ar jaunās notifikāciju sistēmas darbības uzsākšanu.

Informatīvajam ziņojumam pievienots pielikums, kurā apkopota informācija par visām pret Latviju uzsāktajām pārkāpuma procedūru lietām (kopš 2004. gada 1. maija) un katras pārkāpuma procedūras lietas aktuālais statuss 2010. gada 30. jūnijā.

II. Informācija par pārkāpuma procedūru procesuālo kārtību

Atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību (turpmāk – LES) 4. pantam dalībvalstis veic visus vispārējos un īpašos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no LES un Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – LESD) vai no Eiropas Savienības (turpmāk – ES) iestāžu aktiem. Atbilstoši LES 17. pantam Eiropas Komisija uzrauga no ES tiesībām izrietošo saistību izpildi dalībvalstīs, tajā skaitā, savlaicīgu direktīvu ieviešanu un nacionālo normatīvo aktu atbilstību ES tiesībām. Eiropas Komisijai ir arī tiesības vērsties EST, lai panāktu no ES tiesībām izrietošo saistību ievērošanu dalībvalstīs.

Eiropas Komisija ES tiesību ievērošanu dalībvalstīs cita starpā nodrošina arī ar pārkāpuma procedūru palīdzību. Pārkāpuma procedūra ir Eiropas Komisijas uzsākts tiesisks process pret dalībvalsti par ES tiesībās paredzēto pienākumu neizpildi, kura sastāv no divām stadijām – pārkāpuma procedūras pirmstiesas procesa un tiesvedības stadijas. Pārkāpuma procedūras pirmstiesas process tiek uzsākts ar formālā paziņojuma nosūtīšanu dalībvalstij, kurā Eiropas Komisija norāda uz iespējamo pārkāpumu un lūdz dalībvalsti sniegt paskaidrojumus (turpmāk arī – formālā paziņojuma stadija). Pēc dalībvalsts atbildes saņemšanas un izvērtēšanas Eiropas Komisija lemj par pārkāpuma procedūras lietas izbeigšanu vai turpināšanu. Gadījumā, ja Eiropas Komisija nolemj turpināt pārkāpuma procedūru, tā nosūta dalībvalstij argumentēto atzinumu (LESD 258. panta pirmā daļa), kas ir pēdējā pārkāpuma procedūras pirmstiesas procesa stadija pirms Eiropas Komisija ceļ prasību Eiropas Savienības Tiesā (turpmāk - EST) pret dalībvalsti (turpmāk arī – argumentētā atzinuma stadija). LESD 258. panta otrā daļa nosaka, ka Eiropas Komisija var vērsties EST, ja

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

NAV KLASIFICĒTS

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

attiecīgā dalībvalsts Eiropas Komisijas noteiktajā termiņā neizpilda argumentētā atzinuma prasības. Saskaņā ar EST judikatūru, ja pārkāpuma procedūras lietā dalībvalstij ir nosūtīts argumentētais atzinums, tad pārkāpums ir pilnībā jānovērš Eiropas Komisijas noteiktajā termiņā vai arī jānorāda precīzs pārkāpuma novēršanas laika grafiks. Ja pārkāpums netiek novērsts Eiropas Komisijas noteiktajā termiņā, to neapmierina saņemtā dalībvalsts atbilde vai dalībvalsts nav sniegusi atbildi vispār, Eiropas Komisija var celt prasību EST pret attiecīgo dalībvalsti. Eiropas Komisijai ir arī tiesības uzsākt pārkāpuma procedūru izbeigt jebkurā pārkāpuma procedūras stadijā.

Ar Lisabonas līgumu¹ tiek “nošķirtas” pārkāpumu procedūras par direktīvu savlaicīgu neieviešanu no pārkāpumu procedūrām „pēc būtības”, t.i. par citu no ES tiesībām izrietošo dalībvalsts saistību pārkāpumiem (pārkāpumu procedūras par nekvalitatīvu direktīvu ieviešanu; pārkāpumu procedūras par neatbilstību tieši piemērojamu ES tiesību normu prasībām; pārkāpumu procedūras par valsts² administratīvo praksi).

2.1. Pārkāpumu procedūras par direktīvu savlaicīgu neieviešanu

LESD 260. panta 3. punkts paredz, ka, ja Eiropas Komisija ceļ prasību EST par direktīvas, kas pieņemta saskaņā ar likumdošanas procedūru, savlaicīgu neieviešanu, Eiropas Komisija var prasīt EST piespriest dalībvalstij soda naudu un kavējuma naudu. Ja EST konstatē, ka noticis pārkāpums, tā attiecīgajai dalībvalstij var uzlikt soda naudu un kavējuma naudu, nepārsniedzot Eiropas Komisijas noteikto summu. **Tādējādi LESD 260. panta 3. punkts paredz finansiālas sankcijas par direktīvu savlaicīgu neieviešanu jau ar „pirmo” EST spriedumu.**³

Saskaņā ar EST judikatūru no ES tiesībām izrietošo saistību neizpilde ir jāvērtē atkarībā no situācijas dalībvalstī, kāda tā ir, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, un turpmākas izmaiņas EST nevar ņemt vērā.⁴ EST varēs piemērot soda un kavējuma naudu arī gadījumā, ja paziņojumu par direktīvas ieviešanu Eiropas Komisija saņems nākamajā dienā pēc argumentētajā atzinumā norādītā termiņa (t.i., ar vienas dienas kavēšanos).

¹ Lisabonas Līgums, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, parakstīts Lisabonā 2007. gada 13. decembrī (*Oficiālais Vēstnesis C 306, 2007. gada 17. decembris*). Lisabonas līgums stājās spēkā 2009. gada 1. decembrī.

² „Valsts” jēdziens ir interpretējams atbilstoši EST judikatūrai, kura ietver plašāku šī jēdziena izpratni. Skatīt, piemēram, EKT 1990. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-188/89 *Foster and others pret British Gas*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 1990, I-3313. lpp.

³ Līdz 2009. gada 1. decembrim, lai dalībvalstij piemērotu soda naudu un kavējuma naudu, bija nepieciešami divi Eiropas Kopienas Tiesas (tagad Eiropas Savienības Tiesa) spriedumi: atbilstoši Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam (tagad līgums par Eiropas Savienības darbību) ar pirmo spriedumu EKT konstatēja direktīvas neieviešanas faktu (konstatējošs spriedums). Ja konstatējošais spriedums netika izpildīts, Eiropas Komisija cēla atkārtotu prasību EKT, prasot dalībvalstij piespriest soda naudu un kavējuma naudu.

⁴ EKT 2006. gada 18. jūlija sprieduma lietā C-119/04 *Komisija pret Itāliju*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 2006, I-06885. lpp 27. punkts; EKT 2006. gada 14. marta sprieduma lietā C-177/04 *Komisija pret Franciju*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 2006, I-02461. lpp; EKT 2005. gada 12. jūlija sprieduma lietā C-304/02 *Komisija pret Franciju*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 2005, I-06263. lpp., 20. punkts.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

Lai arī vēl nav publicēts Eiropas Komisijas paziņojums par soda un kavējuma naudu piemērošanu pārkāpuma procedūrām pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās, tomēr Komisija norādījusi, ka **kavējuma naudas par direktīvas savlaicīgu neieviešanu maksāšanas pienākums iestāsies, beidzoties argumentētajā atzinumā norādītajam divu mēnešu termiņam, proti, Komisija, vēršoties EST pret dalībvalsti par direktīvas savlaicīgu neieviešanu, lūgs kavējuma naudu piemērot no dienas, kad beidzies argumentētajā atzinumā norādītais termiņš (t.i., divi mēneši no argumentētā atzinuma saņemšanas dienas)**. Atkarībā no pārkāpuma smaguma un ilguma koeficientiem, pašlaik Latvijai var tikt piemērota kavējuma nauda no **EUR 384 līdz EUR 23 040 par katru kavējuma dienu. Soda naudas minimālais apmērs ir EUR 320 000 apmērā par katras direktīvas savlaicīgu neieviešanu.**

Līdz ar to atbildīgajām ministrijām jānodrošina laicīga direktīvu ieviešanu, nekādā gadījumā nepārsniedzot argumentētajā atzinumā noteikto termiņu.

Pagaidām Eiropas Komisija arī nav informējusi, vai LESD 260. panta 3. punktā noteiktā procedūra tiks piemērota tikai tām pārkāpumu procedūrām, kas uzsuktas pēc 2009. gada 1. decembra (t.i., pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā); iespējams, ka Eiropas Komisija mēģinās attiecināt LESD 260. panta 3. punktā ietverto procedūru arī uz pārkāpuma procedūrām, kas tika uzsuktas pirms 2009. gada 1. decembra, bet turpinās vēl šobrīd un kurās Eiropas Komisijas prasība EST nonāks pēc 2009. gada 1. decembra.

Lai izvairītos no iespējamās tiesvedības EST par direktīvu savlaicīgu neieviešanu un soda un kavējuma naudas maksāšanas pienākuma, ir nepieciešams ļoti rūpīgi plānot direktīvu pārņemšanu tajās noteiktajos termiņos. Kavēšanās ar direktīvu ieviešanu var novest pie tiesvedības EST un soda un kavējuma naudas maksāšanas pienākuma.

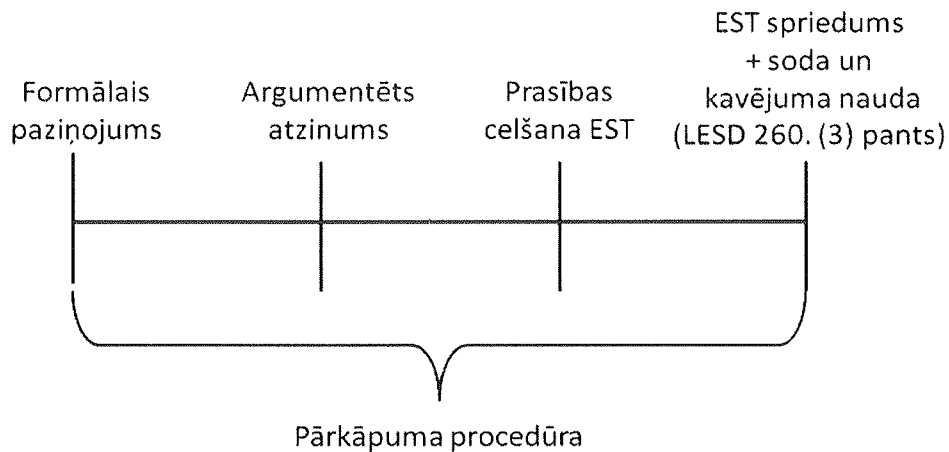
2.2. Pārkāpumu procedūras „pēc būtības” (par citu no ES tiesībām izrietošo saistību pārkāpumiem)

Attiecībā uz pārkāpumu procedūrām „pēc būtības” (par citu no ES tiesībām izrietošo saistību pārkāpumiem), lai dalībvalstij tiktu piemērota soda nauda un kavējuma nauda, ir nepieciešami divi EST spriedumi.

Atbilstoši LESD 258. pantam ar pirmo spriedumu EST konstatē dalībvalsts pienākuma neizpildi (konstatējošs spriedums). Pēc konstatējošā sprieduma dalībvalstij ir pēc iespējas ātrāk jāizpilda EST pieņemtais spriedums, novēršot konstatēto pārkāpumu. Atbilstoši Eiropas Komisijas praksei, ja aptuveni pusgada laikā konstatējošais spriedums netiek izpildīts, Eiropas Komisija ceļ atkārtotu prasību EST, prasot attiecīgajai dalībvalstij piespriest soda naudu un kavējuma naudu. Pirms tiek celta atkārtota prasība EST, Eiropas Komisijai vairs nav jānosūta dalībvalstij argumentētais atzinums (kā tas bija pirms Lisabonas līgums spēkā stāšanās).

Pašlaik⁵ ir spēkā Eiropas Komisijas 2005. gadā izdotais paziņojums par EK Līguma 228. panta īstenošanu (SEC(2005) 1658), kas nosaka, ka Eiropas Komisija vienmēr lūgs piespriest dalībvalstij, kura nav izpildījusi savu pienākumu, maksāt soda naudu un saglabās šādu prasījumu, vairs neatsakoties no savas prasības pat tad, ja dalībvalsts izpildīs EST pirmo (konstatējošo) spriedumu pēc prasības iesniegšanas EST, bet pirms otrā sprieduma pasludināšanas. Tādējādi secināms, ka Eiropas Komisija cels prasības un uzturēs prasījumus par soda naudas samaksu neatkarīgi no tā, ka dalībvalsts pārkāpumu būs novērsusi, bet jau pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa. Atbilstoši minētajam Eiropas Komisijas paziņojumam, **pašlaik Latvijai noteiktais minimālais soda naudas apmērs ir EUR 320 000.**⁶

Pārkāpuma procedūru shematisks attēlojums lietās par direktīvu savlaicīgu neieviešanu (LESD 260. (3) pants)

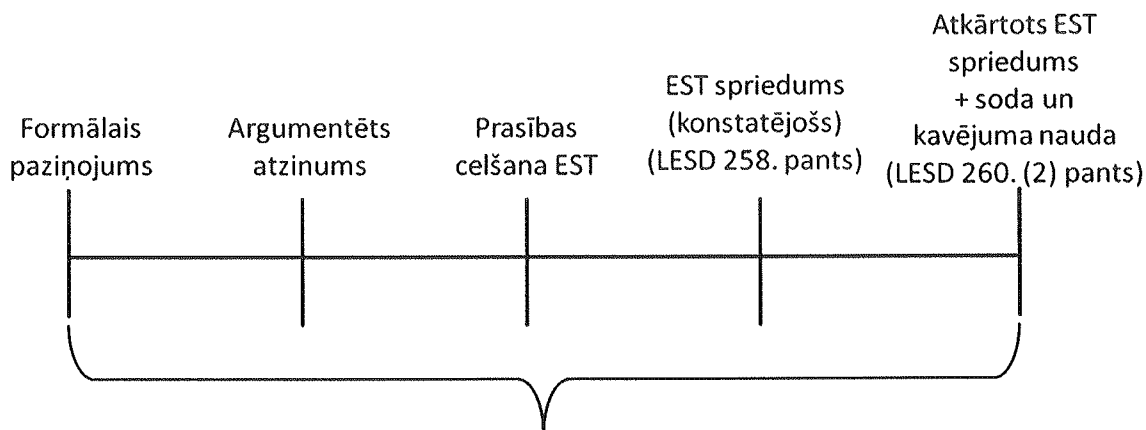

Zīmējums Nr. 1

⁵ Eiropas Komisija ziņojumā par Kopienas tiesību aktu piemērošanas pārraudzību ir norādījusi, ka Paziņojums par *Līguma par Eiropas Savienības darbību* 260. panta piemērošanu attiecībā uz Komisijas pilnvarām lūgt EST uzlikt dalībvalstīm finansiālas sankcijas ir plānots 2010. gadā. (Komisijas Ziņojums. 26. gada pārskats par Kopienas tiesību aktu piemērošanas pārraudzību (2008. gads), COM(2009) 675 galīgā redakcija, pieejams: http://ec.europa.eu/community_law/docs/docs_infringements/annual_report_26/com_2009_675_lv.pdf).

⁶ Ņemot vērā, ka 2010. gadā gaidāms jauns Eiropas Komisijas paziņojums, norādīta summa var mainīties.

**Pārkāpuma procedūru shematiskais attēlojums lietās "pēc būtības"
(LESD 258. un 260. pants)**

Pārkāpuma procedūra

Zīmējums Nr. 2

III. Informācija par Eiropas Komisijas izveidoto un uzturēto notifikāciju sistēmu pārkāpuma procedūru lietās un nostāju nosūtīšanu Eiropas Komisijai

2010. gada 5. maijā Ministru kabinets pieņēma grozījumus 2008. gada 20. novembra noteikumos Nr. 953 „Latvijas Republikas nostājas projekta Līguma par Eiropas Savienības darbību pārkāpuma procedūras ietvaros sagatavošanas, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtība” (turpmāk – grozījumi noteikumos Nr. 953), kas stājas spēkā 2010. gada 19. maijā. Grozījumi noteikumos Nr. 953 paredz, ka turpmāk Latvijas Republikas nostājas pārkāpuma procedūru lietās Eiropas Komisijā tiks iesniegtas elektroniski, izmantojot Eiropas Komisijas izstrādāto un uzturēto Nostāju notifikāciju sistēmu (turpmāk – notifikāciju sistēma). Notifikāciju sistēma ir Eiropas Komisijas uzturēta elektroniska sistēma, ar kuru dalībvalstis paziņo savas atbildes (nostājas) pārkāpuma procedūru lietās, savukārt Tieslietu ministrija kā centrālais kontaktpunkts pilda sistēmas administratora funkcijas dalībvalstī. Proti, saskaņā ar grozījumiem noteikumos Nr. 953 35. punktu pēc nostājas projekta apstiprināšanas Ministru kabinetā Valsts kanceleja nostājas elektronisko versiju un pavadvēstuli⁷ Komisijai nekavējoties nosūta Tieslietu ministrijai. Tieslietu ministrija, izmantojot notifikāciju sistēmu, nostāju nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc tās saņemšanas nosūta

⁷ Grozījumi noteikumos Nr. 953 35. punktā minētā pavadvēstule nostājai pievienojama gadījumos, kad atbildīgā ministrija vēlas sniegt Komisijai papildus informāciju par atbildē uz formālo paziņojumu vai argumentēto atzinumu iesniegto informāciju, piemēram, termiņa pagarinājuma nostājas sagatavošanai lūguma gadījumā.

Komisijai. Tā kā notifikāciju sistēma nav piemērota elektroniskā paraksta izmantošanai, atbildīgajai ministrijai turpmāk nostājas projekts jāiesniedz izskatīšanai Ministru kabinetam PDF formātā - skenējot nostāju ar ministra parakstu. Līdz ar notifikāciju sistēmas ieviešanu ministrijām nostāja iesniegšanai Eiropas Komisijā vairs nav jāsūta caur Ārlietu ministriju un Pastāvīgo pārstāvniecību. Pēc nostājas nosūtīšanas Komisijai Tieslietu ministrija par to informē atbildīgo ministriju un Pastāvīgo pārstāvniecību.

Pēc nostājas apstiprināšanas Ministru kabinetā un nosūtīšanas Komisijai turpmāko papildu informāciju par pasākumiem, kas veikti pārkāpuma novēršanai, Komisijai sūta atbildīgā ministrija tieši vai izmantojot notifikāciju sistēmu. Notifikāciju sistēma paredz iespēju izmantot sistēmu, lai nosūtītu informāciju Komisijai vairākkārt, kā arī iespēju nosūtīt vairākas atbildes vienas pārkāpuma procedūras lietas stadijas ietvaros. Līdz ar to arī nozares ministriju lietotājiem ir nodrošināta piekļuve notifikāciju sistēmai un sistēmā esošajiem datiem attiecīgi lasīšanas un / vai dokumentu pievienošanas režīmā.

Papildus jaunā notifikāciju sistēma ļauj lietotājiem uzzināt, par kuru ES tiesību aktu neieviešanu vai nepareizu piemērošanu Eiropas Komisija veic izmeklēšanu, tomēr, par ko pārkāpuma procedūras lieta vēl nav ierosināta. Notifikāciju sistēmas meklēšanas sadaļā izvēloties attiecīgo pakalpojumu (jomu), nozares ministrijas var uzzināt, vai par to kompetencē esošajiem tiesību aktiem Komisija veic izmeklēšanu ar mērķi ierosināt pārkāpuma procedūras lietu.

IV. Pret Latviju uzsāktās pārkāpuma procedūras

2010. gada pirmajā pusgadā pret Latviju uzsāktas 16 jaunas pārkāpuma procedūru lietas, (proti, Latvijai nosūtīti formālie paziņojumi) – par vienu pārkāpuma procedūras lietu mazāk, kā 2009. gada pirmajā pusgadā⁸. Turpināto pārkāpuma procedūru lietu skaits 2010. gada pirmajā pusgadā, salīdzinot ar 2009. gadu, ir samazinājies par 4 lietām – 2009. gada pirmajā pusgadā Latvija saņēma 8 argumentētos atzinumus, bet 2010. gada pirmajā pusgadā saņemti 4 argumentētie atzinumi. Trīs no šiem argumentētajiem atzinumiem ir par direktīvu savlaicīgu neieviešanu. Šajās pārkāpuma procedūru lietās, ņemot vērā ar Lisabonas līgumu ieviestās izmaiņas, finansiālas sankcijas var tikt piemērotas jau ar „pirmo” EST spriedumu. Šobrīd no visām laika periodā no 2004. gada 1. maija līdz 2010. gada 30. jūnijā pret Latviju uzsāktajām 343 pārkāpuma procedūru lietām nav izbeigtas 30 pārkāpuma procedūru lietas (no kurām 10 pašlaik ir argumentētā atzinuma stadijā).

Par direktīvu savlaicīgu neieviešanu 2010. gada pirmajā pusgadā ir uzsāktas 10 pārkāpuma procedūru lietas. Savukārt par Latvijas normatīvo aktu neatbilstību no ES tiesībām izrietošajām saistībām, t.i., par pārkāpumiem „*pēc būtības*”, 2010. gada pirmajā pusgadā pret Latviju ir ierosinātas 6 pārkāpuma procedūru lietas, kas ir par 3 lietām mazāk nekā 2009. gada pirmajā pusgadā.

⁸ 2009. gada pirmajā pusgadā saņemti 17 formālie paziņojumi.

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

2010. gada pirmajā pusgadā izbeigtas 15 pārkāpuma procedūru lietas, no kurām 9 pārkāpuma procedūru lietas ir izbeigtas formālā paziņojuma stadijā, bet 6 pārkāpuma procedūru lietas - argumentētā atzinuma stadijā. Pārkāpuma procedūras lietu Eiropas Komisija izbeidz, gūstot pārliecību, ka dalībvalsts nav pārkāpusi no ES tiesībām izrietošās saistības, proti: (a) dalībvalsts ir novērsusi Eiropas Komisijas norādīto pārkāpumu; (b) dalībvalstij, izskaidrojot savus argumentus atbildē uz formālo paziņojumu vai argumentēto atzinumu, ir izdevies pārliecināt Eiropas Komisiju par pārkāpuma neesamību.

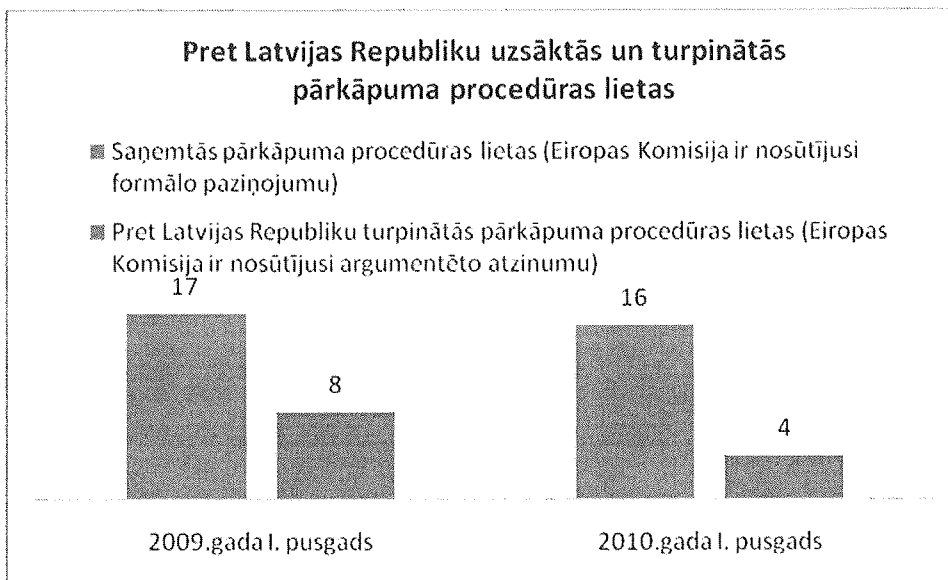
**2010. gada pirmā pusgada pārkāpuma procedūru statistikas salīdzinājums ar
2009. gada pirmā pusgada rādītājiem**

	2009. gada I pusgads	2010. gada I pusgads	Dinamika
Saņemtās pārkāpuma procedūras lietas (Eiropas Komisija ir nosūtījusi formālo paziņojumu) ⁹	17	16	-1
Pret Latvijas Republiku turpinātās pārkāpuma procedūras lietas (Eiropas Komisija ir nosūtījusi argumentētu atzinumu)	8	10	+2
Izbeigtās pārkāpuma procedūras lietas			
a) formālā paziņojuma stadijā	13	9	-3
b) argumentētā atzinuma stadijā	5	6	+1

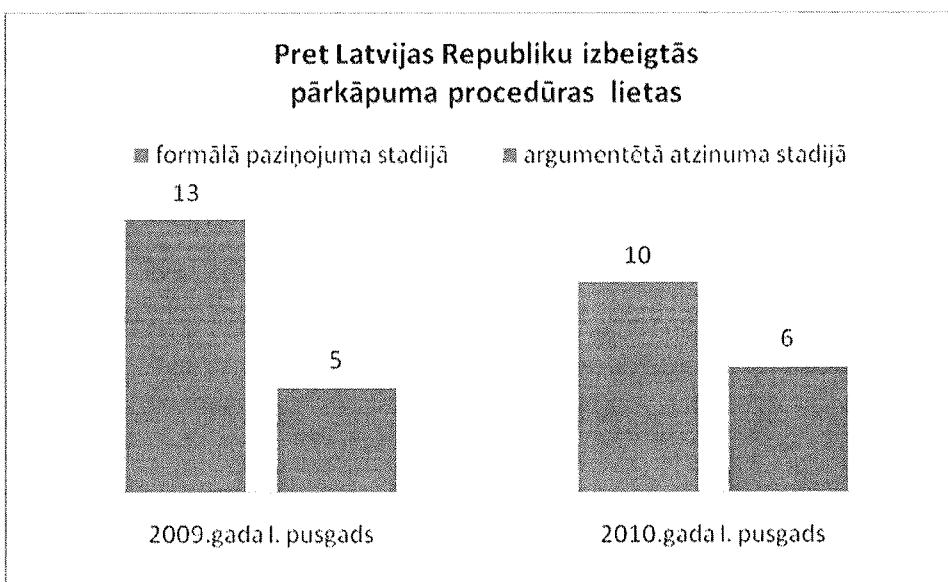
Tabula Nr. 1

⁹ Dati, pamatojoties uz saņemtajiem formālajiem paziņojumiem attiecīgajā gadā, neatkarīgi no pārkāpuma procedūras uzsākšanas datuma Eiropas Komisijā.

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

Zīmējums Nr. 3

Zīmējums Nr. 4

V. Pārkāpuma procedūru lietas, kurās pastāv tiesvedības un finansiālo sankciju risks

Līdz 2010. gada 30. jūnijam ir identificētas 11 pārkāpuma procedūras lietas, kurās pastāv tiesvedības EST draudi. No tām **10 pārkāpuma procedūru lietās** ir saņemti argumentētie atzinumi. **Deviņās** pārkāpuma procedūru lietās **pārkāpums tiek atzīts**

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

(Nr. 2006/2253, Nr. 2006/2527, Nr. 2008/2098, Nr. 2007/2076, Nr. 2007/2189, 2009/0387, Nr. 2010/0139, Nr. 0140, Nr. 2010/0384). **Divās** pārkāpuma procedūru lietās, kas ir argumentētā atzinuma stadijā, (Nr. 2006/2233 un Nr. 2007/2213) **Latvija** ir norādījusi, ka **nepiekrīt** Eiropas Komisijas viedoklim un **neatzīst pārkāpumus**.

5.1. Pārkāpuma procedūru lietas, kurās norādītos pārkāpumus Latvija atzīst

1. Pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2006/2253. Atbildīgā ministrija - **Tieslietu ministrija**.

Šī pārkāpuma procedūras lieta ir uzsākta par to, ka Latvija nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības, 3. panta 1. punktu. Nostāja šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2007. gada 14. augusta Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 45; 28. §) un iesniegta Eiropas Komisijā. Nostājā Latvija atzina pārkāpumu un norādīja, ka, lai nodrošinātu direktīvas pilnīgu pārņemšanu, nepieciešams pieņemt likumprojektu „Grozījumi Civillikumā”, likumprojektu „Pacientu tiesību likums”, likumprojektu „Grozījums likumā „Par sociālo drošību””, likumprojektu „Fizisko personu saimnieciskās darbības likums” un likumprojektu „Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā”.

Likumprojekts „Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā” ir stājies spēkā 2008. gada 23. jūlijā (2008. gada 18. decembrī veikts paziņojums Eiropas Komisijai); likumprojekts „Grozījums likumā „Par sociālo drošību”” ir stājies spēkā 2008. gada 4. aprīlī (2008. gada 1. jūlijā veikts paziņojums Eiropas Komisijai); likumprojekts „Fizisko personu — saimnieciskās darbības veicēju - diskriminācijas aizlieguma likums” ir stājies spēkā 2009. gada 10. jūnijā (2009. gada 1. jūlijā veikts paziņojums Eiropas Komisijai); Pacientu tiesību likums ir pieņemts 2009. gada 31. decembrī un stāsies spēkā 2010. gada 1. martā (2010. gada 12. janvārī ir veikts paziņojums Eiropas Komisijai).

Kopš 2009. gada 1. jūlija pārkāpuma procedūras lieta ir Tieslietu ministrijas kompetencē (līdz 2009. gada 1. jūlijam pārkāpuma procedūras lieta bija Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas kompetencē, bet līdz 2008. gada 31. decembrim – Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta kompetencē).

Paredzams, ka šī pārkāpuma procedūras lieta tiks izbeigta, jo Latvija, pieņemot minētos normatīvos aktus, ir pilnībā ieviesusi direktīvu.

2. Pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2006/2527. Atbildīgā ministrija - **Labklājības ministrija**.

Šī pārkāpuma procedūras lieta ir uzsākta par to, ka Latvija nav pilnībā ieviesusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Direktīvu 2002/73/EK, ar kuru groza Padomes Direktīvu 76/207/EEK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz darba iespējām, profesionālo izglītību un paaugstināšanu amatā, kā arī darba nosacījumiem (turpmāk – Direktīva 2002/73/EK). Nostāja

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2009. gada 11. augusta Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 52; 65. §) un iesniegta Eiropas Komisijā.

Nostājā Latvija atzina pārkāpumu un norādīja, ka tiks veikti grozījumi Darba likumā, Fizisku personu – saimnieciskās darbības veicēju – diskriminācijas aizlieguma likumā, Izglītības likumā un Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā. Latvija norādīja, ka grozījumi Darba likumā tiks pieņemti un stāsies spēkā līdz 2009. gada beigām, savukārt grozījumi Fizisku personu – saimnieciskās darbības veicēju – diskriminācijas aizlieguma likumā, Izglītības likumā un Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā tiks pieņemti un stāsies spēkā līdz 2010. gada 1. martam.

Grozījumi Darba likumā stājās spēkā 2010. gada 25. martā (2010. gada 29. martā veikts paziņojums Eiropas Komisijai); grozījumi Fizisku personu – saimnieciskās darbības veicēju – diskriminācijas aizlieguma likumā stājās spēkā 2010. gada 31. martā (2010. gada 29. martā veikts paziņojums Eiropas Komisijai); grozījumi Izglītības likumā stājās spēkā 2010. gada 26. martā (2010. gada 29. martā veikts paziņojums Eiropas Komisijai); grozījumi Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā stājās spēkā 2010. gada 14. aprīlī (2010. gada 6. aprīlī veikts paziņojums Eiropas Komisijai).

Paredzams, ka šī pārkāpuma procedūras lieta tiks izbeigta, jo Latvija, pieņemot minētos normatīvos aktus, ir pilnībā ieviesusi direktīvu.

3. Pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2007/2189. Atbildīgā ministrija – Vides ministrija.

Šī pārkāpuma procedūras lieta ir par Padomes 1979. gada 2. aprīļa direktīvas 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk – Putnu direktīva) pārkāpumu. Eiropas Komisija norādīja, ka Latvija nav noteikusi visas putniem nozīmīgās vietas kā īpaši aizsargājamas teritorijas, un 28 īpaši aizsargājamās teritorijas ir būtiski mazākas par putniem nozīmīgajām vietām bez jebkāda zinātniska pamatojuma. Argumentētajā atzinumā Eiropas Komisija īpaši uzsvēra, ka „Lubāna mitrājs” joprojām nav noteikts kā īpaši aizsargājama teritorija. Nostāja šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2009. gada 30. jūnija Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 45; 68. §) un iesniegta Eiropas Komisijā.

Nostājā Latvija norādīja, ka Lubāna mitrājam, kas ir lielākā aizsargājamā teritorija no Eiropas Komisijas argumentētajā atzinumā minētajām 28 teritorijām, aizsargājamās teritorijas juridiskais statuss tika piešķirts 2009. gada 10. februārī. Lai noteiktu dabas liegumu „Lubāna mitrājs” par Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), 2009. gada 18. jūnijā Saeimā tika pieņemti grozījumi likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Ar šiem grozījumiem dabas liegumā „Lubāna mitrājs” iekļautas septiņas no 28 Eiropas Komisijas formālajā paziņojumā minētajām īpaši aizsargājamām teritorijām.

Attiecībā uz atlikušajām aizsargājamajām teritorijām jāatzīmē, ka kopš 2008. gada norit to izpēte, ar mērķi noteikt, kuras teritorijas patiesi ir nepieciešams paplašināt un kurās teritoriju paplašināšana nav nepieciešama, jo robežu nesakritības ir radušās dažāda kartogrāfiskā materiāla dēļ. Nostājā tika sniegta informācija par 2008. gadā paveiktajiem izpētes darbiem, kas notikuši pēc Eiropas Komisijas 2007. gada 27. jūnija formālā paziņojuma pārkāpuma procedūras lietā saņemšanas. Pēc provizoriskajiem datiem secināms,

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

ka aptuveni četrām teritorijām robežu nesakrītība ir radusies dažāda kartogrāfiskā materiāla dēļ, un robežu palielināšana šīm teritorijām nav nepieciešama. Pārējām teritorijām būs nepieciešamas robežu izmaiņas, tās palielinot. Nostājā uz argumentēto atzinumu tāpat kā uz formālo paziņojumu, pārkāpuma novēršanas termiņš tika saglabāts nemainīgs – 2010. gada 1. februāris aizsargājamo teritoriju izvērtējumam, ņemot vērā gan aizsargājamo teritoriju lielo platību, gan veicamo darbu sezonālo raksturu (maijs – augusts), un 2011. gada 1. februāris grozījumu normatīvajos aktos izdarīšanai, ja tādi būs nepieciešami.

Pastāv risks, ka šī pārkāpuma procedūras lieta var nonākt līdz tiesvedībai EST, jo, pirmkārt, vides joma ir viena no Eiropas Komisijas prioritātēm pārkāpuma procedūru jomā, un no ES tiesībām izrietošo pienākumu neizpilde vides jomā tiek uzverts kā smags ES tiesību pārkāpums. Otrkārt, kā to ir uzsvērusi EST, veidojot aizsargājamas dabas teritorijas, **lēmumi jāpieņem tikai pamatojoties uz zinātniskiem, šajā gadījumā ornitoloģiskiem, kritērijiem, kas noteikti Putnu direktīvā. Nosakot aizsargājamās teritorijas, nedrīkst izmantot citus apsvērumus, jo īpaši ekonomiskos vai sociālos¹⁰.** Kā norāda Vides ministrija, aizsargājamo teritoriju veidošanas gaitā Latvijā ir sastopama pretestība no vietējo iedzīvotāju, pašvaldību un komersantu puses, kurus skar lēmums par aizsargājamās teritorijas izveidošanu, jo teritorijai, kura tiek atzīta par aizsargājamo, ir piemērojami dažādi saimnieciskās darbības ierobežojumi. Tai pat laikā paredzams, ka par teritoriju paplašināšanu aktīvi iestāsies nevalstiskās dabas aizsardzības organizācijas, piemēram, Latvijas Dabas fonds un Latvijas Ornitoloģijas biedrība.

Vides ministrija norāda, ka jautājums, par kuru atsāksies diskusijas aizsargājamo teritoriju paplašināšanas laikā, ir kompensācijas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem. Īpaši aktuāls šis jautājums ir gan tādēļ, ka kompensāciju izmaksa ir atlikta līdz 2012. gadam¹¹, gan arī tādēļ, ka jaunu teritoriju izveidošana palielina kompensācijām nepieciešamo finanšu līdzekļu apjomu valsts budžetā. Attiecībā uz atbalsta maksājumiem, kas pieejami no ES fondiem, kas paredzēti Lauku attīstības programmā 2007. - 2013. gadam *Natura 2000* ietvaros par maksājumu lauksaimniecības zemēm (44 eiro/ha) un meža īpašniekiem (60 eiro/ha), tiek saņemti pārmetumi, ka maksājumu apmērs ir ļoti mazs.

Vides ministrija ir arī norādījusi, ka aizsargājamo teritoriju veidošanas un saskaņošanas process līdz šim ir aizņēmis ilgu laiku, pat vairāk kā gadu, jo nepieciešams panākt kompromisu starp visām ieinteresētajām pusēm (vietējie iedzīvotāji, komersanti, pašvaldība), kuras skar aizsargājamās teritorijas izveidošana. **Ja kompromiss netiks panākts, izvairīties no tiesvedības EST nebūs iespējams. Tāpat no tiesvedības nebūs iespējams izvairīties, ja aizsargājamo teritoriju veidošana ieilgs un kompromisu starp iesaistītajām pusēm nebūs iespējams panākt iespējami ātri. Īpaši jāatzīmē, ka pietiekami skaidri iespējams prognozēt Latvijai negatīvu tiesvedības iznākumu, kas atkārtota**

¹⁰ EKT spriedumi lietās C-355/90 *Komisija pret Spāniju*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 1993, I-4221. lpp.; C-44/95 *Royal Society for the Protection of birds 'Lapel Bank'*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 1996, I-3805. lpp.; C-3/96 *Komisija pret Ītāliju*, Eiropas Tiesas ziņojumi, 1998, I-3031. lpp.

¹¹ Ar 2009. gada 19. jūnija grozījumiem Sugu un biotopu aizsardzības likumā kompensācijas par īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem ir atceltas 2009., 2010. un 2011. gadam.

sprieduma gadījumā radītu arī pietiekami nopietnas negatīvas fiskālās sekas Latvijas budžetam - pašlaik, ņemot vērā Eiropas Komisijas paziņojumu par EK Līguma 228. panta īstenošanu (SEK(2005) 1658), **kavējuma nauda Latvijai ir noteikta robežās no EUR 384 – EUR 23'040 dienā**, ņemot vērā pārkāpuma ilguma un pārkāpuma smaguma koeficientu. Savukārt minimālais soda naudas apmērs Latvijai ir noteikts **EUR 320 000 apmērā**.

Pašreiz Vides ministrija turpina darbu, lai novērstu attiecīgajā lietā identificētos pārkāpumus. Ir sagatavoti grozījumi (t.sk. kartogrāfiskais materiāls) Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumos Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem” un Ministru kabineta 1999. gada 22. februāra noteikumos Nr. 69 „Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem”. Atbilstoši likumam „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un pamatojoties uz zinātnisko informāciju, kas pievienota priekšlikumiem par teritoriju robežu grozījumiem, iesniegšanai Ministru kabinetā sagatavots arī zinātniskais pamatojums teritoriju robežu grozījumiem. Turpinās darbs pie grozījumu gatavošanas likumā „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” un Ministru kabineta 2000. gada 10. oktobra noteikumos Nr. 353 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” saistībā ar robežu grozījumiem teritorijām „Ziemeļu purvi” un „Augstroze”. Šajos normatīvajos aktos paredzēti būtiski grozījumi ne tikai normatīvo aktu tekstā, bet arī kartogrāfiskajā materiālā. **Paredzams, ka sākotnējā Latvijas pozīcijā minētais galīgais normatīvo aktu grozījumu sagatavošanas termiņš – 2011. gada 1. februāris – tiks ievērots.**

4. Pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2009/0387. Atbildīgā ministrija – Aizsardzības ministrija.

Šī pārkāpuma procedūras lieta pret Latviju uzsākta par to, ka Latvija nav paziņojusi Eiropas Komisijai, kādi pasākumi veikti saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta Direktīvas 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (INSPIRE), transponēšanu. Nostāja šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2010. gada 16. marta Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 14, 55.§) un iesniegta Eiropas Komisijā. Nostājā Latvija atzīst pārkāpumu un norāda, ka atzīst, ka nav ievērojusi INSPIRE direktīvas transponēšanas termiņu savlaicīgi, kas beidzās 2009. gada 15. maijā. Latvija norāda, ka, lai ieviestu minēto direktīvu, 2010. gada 13. janvārī stājās spēkā Ģeotelpiskās informācijas likums, ar ko tiek pārņemtas INSPIRE direktīvas prasības Latvijas Republikas normatīvajos aktos (Paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 28. janvārī).

Papildus nostājā norādīts, ka atsevišķi direktīvas panti ir jau pārņemti ar citiem spēkā esošiem tiesību aktiem, par kuriem veikti paziņojumi Komisijai.

Informācijas atklātības likums (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī), Autortiesību likums (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī), Valsts pārvaldes iekārtas likums (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī.), Fizisko personu datu aizsardzības likums (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī), Informācijas atklātības likums (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī), kā arī Ministru Kabineta 2009. gada 6. oktobra

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

NAV KLASIFICĒTS

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

noteikumi Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī), Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra rīkojums Nr. 737 „Par koncepciju ”Par vienota ģeotelpiskās informācijas portāla izstrādi”” (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī) un Ministru kabineta 2007. gada 20. novembra rīkojums Nr. 718 „Par Latvijas ģeotelpiskās informācijas attīstības koncepciju” (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 2. februārī). Tādējādi INSPIRE direktīvas normas ir pilnībā pārņemtas Latvijas Republikas tiesību aktos.

Paredzams, ka šī pārkāpuma procedūras lieta tiks izbeigta, jo Latvija uzskata, ka, pieņemot Ģeotelpiskās informācijas likumu un direktīvas pantus pārņemot ar citiem spēkā esošiem tiesību aktiem, pārkāpums ir novērsts.

5. Pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2008/2098. Atbildīgā ministrija – Satiksmes ministrija.

Šajā pārkāpuma procedūras lietā par trūkumiem pirmā dzelzceļa nozares tiesību aktu kopuma īstenošanā Eiropas Komisija ir norādījusi, ka Latvija nav izpildījusi savus pienākumus atbilstoši Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/440/EEK par Kopienas dzelzceļa attīstību (turpmāk – Direktīva 91/440/EEK) 6. panta 3. punktam un 10. panta 7. punktam un Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra Direktīvas 2001/14/EK par dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanu un maksas iekasēšanu par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu un drošības sertifikāciju (turpmāk – Direktīva 2001/14/EK) 4. panta 2. punktam un 14. panta 2. punktam, 30. panta 1., 2. un 5. punktam un III pielikumam saistībā ar 19. panta 2. punktu.

Sākotnēji šajā pārkāpuma procedūras lietā Latvija daļēji atzina Eiropas Komisijas norādītos pārkāpumus [nostāja apstiprināta 2009. gada 7. decembra Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 86; 2. §)], tomēr, ņemot vērā konsultācijas ar Komisiju, Latvijas Republika grozīja savu nostāju daļā par argumentētajā atzinumā norādītajiem pārkāpumiem, kurus Latvija neatzina – par neatkarības nenodrošināšanu būtisko funkciju veikšanā (jaudas sadalē un maksas par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu noteikšanā). Proti, Latvijas Republika atzīst visus Komisijas norādītos pārkāpumus un, pieņemot likumprojektu „Grozījumi Dzelzceļa likumā” līdz 2010. gada septembra beigām, apņemas novērst pārkāpumu. Nostāja apstiprināta 2010. gada 9. martā (prot.Nr. 12, 61. §).

Ministru kabinets likumprojektu izskatīja 2010. gada 1. jūnija sēdē, un 2. jūnijā tas iesniegts Saeimā. Likumprojekts (reģ.Nr.1842/Lp9) atzīts par steidzamu un 17. jūnija Saeimas sēdē pieņemts pirmajā lasījumā. Plānots, ka likumprojekts otrajā lasījumā tiks pieņemts š.g. septembrī..

Pārkāpumu procedūras par direktīvu 91/440/EEK un 2001/14/EK prasību neizpildi Eiropas Komisija ir uzsākusi arī pret vairākām citām dalībvalstīm: Austriju, Beļģiju, Bulgāriju, Čehiju, Dāniju, Franciju, Grieķiju, Igauniju, Itāliju, Īriju, Lielbritāniju, Lietuvu, Luksemburgu, Nīderlandi, Poliju, Portugāli, Rumāniju, Slovākiju, Slovēniju, Spāniju, Ungāriju un Vāciju. Turklāt, š.g. 24. jūnijā Komisija ir pieņēmusi lēmumu uzsākt tiesvedību pret 13 no minētajām valstīm. Pret Latviju

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

NAV KLASIFICĒTS

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

tiesvedība vēl nav uzsākta. Taču, ievērojot faktu par tiesvedības uzsākšanu pret citām dalībvalstīm un Eiropas Komisijas mērķi nodrošināt neapšaubāmu dzelzceļa pakalpojumu liberalizāciju ES, šajā pārkāpuma procedūras lietā pastāv īpaši augsts tiesvedības EST risks. Tomēr paredzams, ka, pieņemot grozījumus Dzelzceļa likumā, pārkāpums tiks novērsts.

6. Pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2010/0139. Atbildīgā ministrija – Kultūras ministrija.

Šajā pārkāpuma procedūras lietā Eiropas Komisija ir norādījusi, ka ir beidzies Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 11. decembra Direktīvas 2007/65/EK, ar ko groza Padomes direktīvu 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (turpmāk – Direktīva 2007/65) ieviešanas termiņš, un Latvijas Republika nav paziņojusi Eiropas Komisijai par Direktīvas 2007/65 ieviešanas pasākumiem nacionālajos normatīvajos un administratīvajos aktos. Nostāja šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2010. gada 16. martā (prot. Nr. 14, 58. §).

Nostājā Latvija nostājā norādīja, ka Direktīvas 2007/65 ieviešanai līdz 2010. gada 17. jūnijam tiks pieņemts likumprojekts „Elektronisko mediju likums”, kā arī, ka paralēli likumprojekta „Elektronisko mediju likums” izstrādei Latvijas Republikā notiek pāreja uz ciparu apraidi, un „Elektronisko mediju likumā” jāiestrādā arī normas, kas regulē audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēju un nacionālā regulatora tiesības un pienākumus saistībā ar ciparu apraides nodrošināšanu nākotnē.

Likumprojektu „Elektronisko mediju likums”, ar kuru tiek ieviesta Direktīva 2007/65, pieņemts Saeimā galīgajā lasījumā 2010. gada 16. jūnijā. Taču Valsts Prezidents, izmantojot savas Latvijas Republikas Satversmē noteiktās tiesības, š.g. 22. jūnijā pieņēma lēmumu likumu neizsludināt un nodot to Saeimai otrreizējai caurlūkošanai saistībā ar diviem iebildumiem, kas nav saistīti ar direktīvu. Turklāt š.g. 28. jūnijā Latvija ir saņēmusi argumentēto atzinumu šajā pārkāpuma procedūras lietā.

Ņemot vērā, ka konkrētā pārkāpuma procedūras lieta ir par nepaziņošanu Eiropas Komisijai par Direktīvas ieviešanu, uz to ir attiecināma ar Lisabonas līgumu ieviestā **paātrinātā finansiālo sankciju piemērošanas kārtība**. Ja visi nepieciešamie tiesību akti nestāsies spēkā pēc iespējas drīzākā laikā, pēc atbildes sniegšanas uz argumentēto atzinumu termiņa beigām Eiropas Komisijai būs tiesības vērsties Eiropas Savienības Tiesā. **Latvijai ar tiesas spriedumu var tikt piemērotas finansiālās sankcijas (soda un kavējuma nauda): (1) soda naudas minimālais apmērs ir EUR 320 000 par katras direktīvas savlaicīgu neieviešanu un (2) kavējuma nauda no EUR 384 līdz EUR 23 040 par katru kavējuma dienu no atbildes sniegšanas uz argumentēto atzinumu termiņa beigām līdz pārkāpuma novēršanas dienai.**

Ja divu mēnešu laikā no argumentētā atzinuma saņemšanas Elektronisko mediju likums netiks caurlūkots Saeimā un izsludināts Satversmē noteiktajā kārtībā, Komisija, iesniedzot prasību EST, prasīs kavējuma naudas piemērošanu no dienas, ka beidzies

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~

argumentētajā atzinumā norādītais divu mēnešu termiņš. Papildus kavējuma naudai Latvijai būs jāmaksā arī soda nauda vismaz EUR 320 000 apmērā.

Ja likums tiks izsludināts minētajā termiņā, paredzams, ka šī pārkāpuma procedūras lieta tiks izbeigta, jo Latvija uzskata, ka, pieņemot Elektronisko mediju likumu, pārkāpums ir novērsts.

7. Pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2010/0140. Atbildīgā ministrija – Finanšu ministrija.

Šajā pārkāpuma procedūras lietā Eiropas Komisija norādījusi, ka Latvija nav paziņojusi Eiropas Komisijai, kādi pasākumi veikti saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 11.decembra Direktīvas 2007/66/EK, ar ko Padomes Direktīvas 89/665/EEK un 92/13/EEK groza attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes uzlabošanu valsts līgumu piešķiršanas jomā, transponēšanu (turpmāk – Direktīva 2007/66/EK). Šajā lietā Eiropas Komisija š. g. 24. jūnijā ir nosūtījusi argumentēto atzinumu. Nostāja uz Eiropas Komisijas formālo paziņojumu šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2010. gada 16. martā (prot. Nr. 14, 52. §).

Ministru kabinetā 2010. gada 16. martā apstiprinātajā nostājā tika apsolīts, ka likumprojekts „Grozījumi Publisko iepirkumu likumā” Saeimā varētu tikt pieņemts līdz 2010. gada 30. martam, bet Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma projekts un likumprojekts „Grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā” tiks pieņemti līdz 2010. gada 30. septembrim. Likums „Grozījumi Publisko iepirkumu likumā” tika pieņemti jūnijā (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2010. gada 18. jūnijā), bet likumprojekts „Grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā” un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma projekts vēl aizvien nav iesniegti ne Ministru kabinetā, ne Saeimā.

Ņemot vērā, ka konkrētā pārkāpuma procedūras lieta ir par nepaziņošanu Eiropas Komisijai par Direktīvas ieviešanu, uz to ir attiecināma ar Lisabonas līgumu ieviestā **paātrinātā finansiālo sankciju piemērošanas kārtība**. Ja visi nepieciešamie tiesību akti nestāsies spēkā pēc iespējas drīzākā laikā, pēc atbildes sniegšanas uz argumentēto atzinumu termiņa beigām Eiropas Komisijai būs tiesības vērsties Eiropas Savienības Tiesā. **Latvijai ar tiesas spriedumu var tikt piemērotas finansiālās sankcijas (soda un kavējuma nauda): (1) soda naudas minimālais apmērs ir EUR 320 000 par katras direktīvas savlaicīgu neieviešanu un (2) kavējuma nauda no EUR 384 līdz EUR 23 040 par katru kavējuma dienu no atbildes sniegšanas uz argumentēto atzinumu termiņa beigām līdz pārkāpuma novēršanas dienai.**

Ja divu mēnešu laikā no argumentētā atzinuma saņemšanas, t.i., līdz š. g. 28. augustam, grozījumi Publiskās un privātās partnerības likumā un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums nebūs pieņemti, spēkā stājušies un notificēti Komisijai, tā, iesniedzot prasību EST, prasīs kavējuma naudas piemērošanu no dienas, ka beidzies argumentētajā atzinumā norādītais divu mēnešu termiņš. **Tādējādi visus nepieciešamos pasākumus Direktīvas 2007/66/EK ieviešanai ir nepieciešams veikt līdz**

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~

2010. gada 27. augustam. Papildus kavējuma naudai Latvijai būs jāmaksā arī soda nauda vismaz EUR 320 000 apmērā.

Ja likumi tiks pieņemti, būs stājušies spēkā un notificēti Komisijai minētajā termiņā, paredzams, ka šī pārkāpuma procedūras lieta tiks izbeigta, jo Latvija uzskata, ka, pieņemot grozījumus Publiskās un privātās partnerības likumā un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā, pārkāpums tiks novērsts.

8. Pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2007/2076. Atbildīgā ministrija – **Vides ministrija.** Šajā pārkāpuma procedūras lietā Eiropas Komisija savā argumentētajā atzinumā norādījusi, ka Latvijas Republika sakarā ar nepareizu Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīvas 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) prasību transponēšanu nacionālajos likumos nav izpildījusi saistības, kas tai ir noteiktas saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta (i) punktu (turpmāk – Direktīva 2002/96/EK). Šī ir pārkāpuma procedūra pēc būtības.

Formālo paziņojumu Komisija nosūtīja 2007. gada 23. oktobrī, savukārt nostāja apstiprināta 2007. gada 18. decembrī (prot. Nr. 70, 74. §). Latvijas Republika nostājā norādīja, ka veiks nepieciešamās izmaiņas likumos, lai sasniegtu atbilstību Direktīvai 2002/96/EK. Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumos Nr. 923 "Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas noteikumi" pieņemti 2008. gada 28. jūlijā (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2008. gada 29. septembrī) un Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā pieņemti 2008. gada 3. jūlijā (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2008. gada 7. novembrī).

Izvērtējot Vides ministrijas veiktos pasākumus Direktīvas 2002/96/EK ieviešanai, Komisijai 2009. gada 16. aprīlī nosūtīja papildus oficiālo paziņojumu saistībā ar Direktīvas 2002/96/EK ieviešanu.

Latvijas Republika savā atbildē [nostāja apstiprināta 2009. gada 24. martā (prot. Nr. 21.59. §)] atkārtoti norādīja, ka veiks nepieciešamās izmaiņas likumos, lai sasniegtu atbilstību Direktīvai 2002/96/EK. Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumos Nr. 923 "Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas noteikumi" pieņemti 2009. gada 4. augustā (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2009. gada 20. augustā), un Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā pieņemti 2009. gada 17. septembrī (paziņojums Eiropas Komisijai veikts 2009. gada 4. novembrī).

Eiropas Komisija uzskata, ka Direktīvas 2002/96/EK 3. panta (i) punkts nav pareizi ieviest Latvijas normatīvajos aktos, un š. g. 24. jūnijā nosūtīja argumentēto atzinumu. Tādējādi Vides ministrijai ir jānodrošina nepieciešamo normatīvo aktu pieņemšanu, stāšanos spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz atbildes uz argumentēto atzinumu beigu termiņam, t. i., līdz 2010. gada 28. augustam.

9. Pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2010/0384. Atbildīgā ministrija – **Iekšlietu ministrija.**

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~

Šajā pārkāpuma procedūras lietā Eiropas Komisija norādījusi, ka Latvija nav savlaicīgi ieviesusi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2007. gada 23. maija Direktīvu 2007/23/EK par pirotehnisko izstrādājumu laišanu tirgū.

Iekšlietu ministrija ir izstrādājusi Latvijas Republikas nostājas projektu uz 2010. gada 26. maija formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2010/0384. Nostāju plānots apstiprināt Ministru kabinetā līdz 2010. gada 20. jūlijam. Nostājas projektā tiek norādīts, ka Latvija atzīst pārkāpumu un novērsīs to, pieņemot likumu „Pirotehnisko izstrādājumu aprites likums” līdz 2010. gada 23. decembrim. Vienlaicīgi Iekšlietu ministrija Direktīvas prasību ieviešanai izstrādājusi arī Ministru kabineta noteikumu projektu „Pirotehnisko izstrādājumu drošuma pamatprasības un piemērojamie standarti, atbilstības novērtēšanas un marķēšanas kārtība un akreditējamajai institūcijai izvirzāmās prasības”, kas pārņems Direktīvas prasības, kurus ir plānots pieņemt līdz 2010. gada 23. decembrim.

Šo pārkāpuma procedūru būtībā izraisīja Latvijas Republikas Saeimas 2010. gada 6. maija lēmums atgriezt likumprojektu „Pirotehnisko izstrādājumu aprites likums” (reģ. Nr: 1870/Lp9) atpakaļ Ministru kabinetam pārstrādāšanai, lai gan jau šī lēmuma pieņemšanas brīdī bija zināms, ka tiek kavēts direktīvas ieviešanas termiņš – 2010. gada 4. janvāris. 2010. gada 29. jūnijā precizētais likumprojekts atkārtoti tika iesniegts Latvijas Republikas Saeimā (reģ. Nr: 1870/Lp9).

Nemot vērā, ka konkrētā pārkāpuma procedūras lieta ir par nepaziņošanu Eiropas Komisijai par Direktīvas ieviešanu, uz to ir attiecināma ar Lisabonas līgumu ieviestā **paātrinātā finansiālo sankciju piemērošanas kārtība**. Ja visi nepieciešamie tiesību akti nestāsies spēkā pēc iespējas drīzākā laikā, pēc atbildes sniegšanas uz argumentēto atzinumu termiņa beigām Eiropas Komisijai būs tiesības vērsties Eiropas Savienības Tiesā. **Latvijai ar tiesas spriedumu var tikt piemērotas finansiālās sankcijas (soda un kavējuma nauda): (1) soda naudas minimālais apmērs ir EUR 320 000 par katras direktīvas savlaicīgu neieviešanu un (2) kavējuma nauda no EUR 384 līdz EUR 23 040 par katru kavējuma dienu no atbildes sniegšanas uz argumentēto atzinumu termiņa beigām līdz pārkāpuma novēršanas dienai.**

Jāņem arī vērā, ka Eiropas Komisiju varētu neapmierināt Latvijas norādītais pārkāpuma novēršanas datums – 2010. gada 23. decembris kā pārlietu ilgus. Šajā gadījumā Latvija saņems Eiropas Komisijas argumentēto atzinumu. Finansiālās sankcijas (kavējuma nauda) tiks aprēķināta no atbildes sniegšanai uz argumentēto atzinumu termiņa (vienmēr divi mēneši no saņemšanas brīža). Tā kā pašreiz nav iespējams precīzi paredzēt cik ātri Eiropas Komisija Latvijai atsūtīs argumentēto atzinumu, var izrādīties, ka atbildes termiņš tiek noteikts vēlēšanu periodā un tehniski nav iespējams pieņemt likumu līdz nepieciešamajam datumam. Lai izvairītos no minētajām finansiālām sankcijām, ir nepieciešams atzīt likumprojektu „Pirotehnisko izstrādājumu aprites likums” par steidzamu un pieņemt Saeimā pēc iespējas īsākā laikā – līdz 2010. gada 2. oktobra Saeimas vēlēšanām.

Likumprojekta ātrāka pieņemšana ir nepieciešama arī tādēļ, ka nostājas projektā minēto Ministru kabineta noteikumu pieņemšana ir atkarīga no likuma pieņemšanas, un

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

pārkāpums tiks novērsts pilnībā tikai, ja līdz nostājā norādītajam termiņam stāsies spēkā ne vien likums, bet arī Ministru kabineta noteikumi „Pirotehnisko izstrādājumu drošuma pamatprasības un piemērojamie standarti, atbilstības novērtēšanas un marķēšanas kārtība un akreditējamajai institūcijai izvirzāmās prasības”.

Ja, atkārtoti izskatot iesniegto likumprojektu „Pirotehnisko izstrādājumu aprites likums” Latvijas Republikas Saeimā, atklājas kādas nebūtiskas nepilnības, ņemot vērā iepriekšminēto, jārod iespējas nepilnības novērst sadarbībā ar Iekšlietu ministriju, būtiski nekavējot likuma pieņemšanas procesu.

5.2. Pārkāpuma procedūru lietas, kurās norādītos pārkāpumus Latvija neatzīst

1. Pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2006/2233. Atbildīgā ministrija – Tieslietu ministrija.

Šajā pārkāpuma procedūras lietā Eiropas Komisija ir norādījusi, ka Latvija, saglabājot pilsonības nosacījumu notāriem, nav izpildījusi saistības, kas izriet no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 43. un 45. panta (tagad Līguma par Eiropas Savienības darbību 49. un 51. pants) un Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/48/EEK par vispārēju sistēmu augstākās izglītības diplomu atzīšanai (turpmāk – Direktīva 89/48/EEK), kura atcelta ar 2007. gada 20. oktobri un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu.

Nostāja šajā pārkāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2007. gada 18. decembra Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 70; 56. §) un iesniegta Eiropas Komisijā. Nostājā Latvija norādīja, ka neatzīt šo pārkāpumu un sniedza detalizētu pamatojums tam, ka, nosakot pilsonības prasību notāriem, Latvija nav pārkāpusi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 45. pantu (tagad Līguma par Eiropas Savienības darbību 51. pants) un Direktīvas 89/48/EEK normas. Ņemot vērā minēto un faktu, ka Eiropas Komisija uz tā paša pamata (pilsonības prasība notāriem) ir cēlusi prasības EST pret Beļģiju, Franciju, Luksemburgu, Austriju un Vāciju, Latvija ir iestājusies lietā C-50/08 *Eiropas Komisija pret Francijas Republiku*, atbalstot Francijas Republiku, un lietā C-54/08 *Eiropas Komisija pret Vācijas Federatīvo Republiku*, atbalstot Vācijas Federatīvo Republiku. Mutvārdu process šajās lietās norisinājās šā gada 27. aprīlī, savukārt ģenerālvokāta secinājumi tiks pasludināti 7. septembrī.

Šīs lietas iznākums lielā mērā ir atkarīgs no tā, vai Eiropas Komisijai izdosies EST pierādīt savu prasību pamatotību lietās pret Beļģiju, Franciju, Luksemburgu, Austriju un Vāciju, jo šīs prasības celtas par faktiski analogiskiem pārkāpumiem. Līdz ar to arī šajā pārkāpuma procedūras lietā turpmāk virzība nenotiks līdz EST sprieduma pieņemšanai. Ja Eiropas Komisija zaudēs celtās prasības, tad varbūtība, ka pārkāpuma procedūra pret Latviju tiks turpināta, ir minimāla.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

NAV KLASIFICĒTS

2. Pārskāpuma procedūras lietā Nr. 2007/2213. Atbildīgā ministrija – **Satiksmes ministrija**.

Šajā pārskāpuma procedūras lietā Eiropas Komisija norāda, ka Latvija nav savlaicīgi transponējusi Padomes 1995. gada 19. jūnija Direktīvā 95/21/EK, kas nosaka, kā kuģošanai Kopienas ostās un dalībvalstu jurisdikcijai pakļautos ūdeņos piemērot starptautiskos standartus attiecībā uz kuģu drošību, piesārņojuma novēršanu un dzīves un darba apstākļiem uz kuģiem (ostas valsts kontrole) paredzēto sankciju sistēmu. Nostāja šajā pārskāpuma procedūras lietā ir apstiprināta 2009. gada 24. marta Ministru kabineta sēdē (prot. Nr. 21; 63. §) un iesniegta Eiropas Komisijā. Nostājā Latvija neatzina pārskāpumu un norādīja, ka 2008. gada 3. jūlijā tika pieņemts likums „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārskāpumu kodeksā”, ar kuru pārskāpums jau ir ticis novērsts (Eiropas Komisijai par to paziņots 2009. gada 6. februārī).

Paredzams, ka šī pārskāpuma procedūras lieta tiks izbeigta, jo Latvija uzskata, ka, izdarot grozījumus Latvijas Administratīvo pārskāpumu kodeksā, pārskāpums ir novērsts.

VI. Pašreizējās situācijas vērtējums

Aktualitāti ir saglabājuši arī informatīvajā ziņojumā „Par ierosinātajām pārskāpuma procedūrām (par laika periodu no 2008. gada 1. janvāra līdz 2008. gada 31. decembrim)”¹², informatīvajā ziņojumā „Par ierosinātajām pārskāpuma procedūrām (par laika periodu no 2009. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 30. jūnijam)”¹³ un „Par ierosinātajām pārskāpuma procedūrām (par laika periodu no 2009. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 31. decembrim)”¹⁴ izdarītie secinājumi. Ņemot vērā pašreizējo situāciju pārskāpuma procedūru jomā, īpaši ir jāuzsver turpmākais:

Vērtējot pašreizējo situāciju pārskāpuma procedūru jomā, jāatzīst, ka **situācija** saistībā ar ierosinātajām pārskāpuma procedūrām pret Latvijas Republiku 2010. gada pirmajā pusgadā, salīdzinot ar 2009. gada pirmo pusgadu, **ir vērtējama kā līdzīga**. Pozitīvi vērtējams, ka 2010. gada pirmajā pusgadā ir saņemts tikai četri argumentētais atzinums (salīdzinot 2009. gada pirmajā pusgadā – astoņi), tomēr trīs no šiem argumentētajiem atziniem ir par direktīvu savlaicīgu neieviešanu, turklāt 2010. gada pirmajā pusgadā ir ierosinātas 16 jaunas pārskāpuma procedūru lietas.

Saistībā ar direktīvu pārņemšanu negatīvi vērtējams fakts, ka 2010. gada pirmajā pusgadā 10 pārskāpuma procedūru lietas ir uzsāktas par direktīvu savlaicīgu nepārņemšanu. Šādu pārskāpuma procedūru skaitu var samazināt, ja par attiecīgās direktīvas pārņemšanu atbildīgā ministrija savlaicīgi veic visas darbības tās kompetencē esošās direktīvas pārņemšanai direktīvā noteiktajā termiņā. Īpaši aktuāla direktīvu pārņemšana

¹² Izskatīts Ministru kabineta 2009. gada 3. februāra sēdē (prot. Nr. 9.; 53. §).

¹³ Izskatīts Ministru kabineta 2009. gada 4. augusta sēdē (prot. Nr. 51.; 79. §).

¹⁴ Izskatīts Ministru kabineta 2010. gada 2. februāra sēdē (prot. Nr. 6 29. §).

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

noteiktajā termiņā ir kļuvusi pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās (sīkāk skatīt informatīvā ziņojuma II nodaļas 2.1.punktu).

Lai samazinātu tādu pārkāpuma procedūru lietu skaitu, kuras tiek turpinātas direktīvu savlaicīgas neieviešanas dēļ, sagatavojot nostājas projektu pārkāpuma procedūras lietā, jau formālā paziņojuma stadijā, **atbildīgajai ministrijai ir nepieciešams pievērst lielu uzmanību nostājā ietveramajai informācijai, it sevišķi nostājā norādītajiem direktīvas ieviešanas termiņiem.** Visbiežāk pārkāpuma procedūra tiek turpināta, ja tiek kavēti nostājā norādītie direktīvas ieviešanas un normatīvā akta pieņemšanas termiņi, kā arī ir norādīti pārlietu gari direktīvas ieviešanas termiņi, kuri neapmierina Eiropas Komisiju. Bieži pārkāpuma procedūra tiek turpināta arī gadījumā, ja Eiropas Komisija netiek informēta par pasākumiem, kas veikti pārkāpuma novēršanai pēc nostājas uz formālo paziņojumu iesniegšanas Eiropas Komisijā. Tādēļ atbildīgajai ministrijai pēc nostājas apstiprināšanas Ministru kabinetā, jāinformē Eiropas Komisiju par svarīgākajām darbībām, kas tiek veiktas pārkāpuma novēršanai un progresu, kāds ir sasniegts, t.i. **jāuztur dialogs ar Eiropas Komisiju.** Turklāt kopš notifikāciju sistēmas darbības uzsākšanas nozares ministrija to var darīt, nosūtot dokumentus Eiropas Komisijai elektroniski.

2010. gada pirmajā pusgadā ir samazinājies vidējais laika periods starp direktīvas ieviešanas termiņa beigām un pārkāpuma procedūras uzsākšanas dienu. Salīdzinot ar 2008. un 2009. gada pirmo pusgadu, ir saīsinājies pārkāpuma procedūru kopējais ilgums, jo Eiropas Komisija daudz ātrāk ierosina pārkāpuma procedūras par direktīvu savlaicīgu neieviešanu. Tādējādi arī kopējais pārkāpuma novēršanai dotais laiks samazinās. Piemēram, 2007. gadā vidējais laika periods starp direktīvas ieviešanas termiņa beigām un pārkāpuma procedūras uzsākšanu bija 109 dienas, 2008. un 2009. gadā šis laika periods ir attiecīgi samazinājies līdz 56 un 58 dienām. Savukārt 2010. gada pirmajā pusgadā laiks starp direktīvā noteikto ieviešanas termiņu un pārkāpuma procedūras lietas uzsākšanas brīdi ir samazinājies līdz 53 dienām. Secināms, ka Eiropas Komisija daudz ātrāk reaģē uz direktīvas neieviešanas faktu un pārkāpuma procedūras uzsāk neilgi pēc direktīvā paredzētā ieviešanas termiņa notecēšanas.

Nozares ministrijām joprojām pastāv grūtības ar termiņu noteikšanu pārkāpumu novēršanai (normatīvā akta pieņemšanai), lai to paziņotu Eiropas Komisijai, ja tas nepieciešams, lai novērstu pārkāpumu. Lai novērstu grūtības ar termiņu noteikšanu pārkāpumu novēršanai (normatīvā akta pieņemšanai), tika izstrādāti un pieņemti Ministru kabineta 2008. gada 20. novembra noteikumi Nr. 953 „Latvijas Republikas nostājas projekta Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pārkāpuma procedūras ietvaros sagatavošanas, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtība”, kuri paredz, ka par pārkāpuma procedūras lietu Saeima tiek informēta pirms nostājas apstiprināšanas Ministru kabinetā, ja pārkāpuma novēršanai ir nepieciešams pieņemt likumprojektu. Likumprojekta pieņemšanas laika grafika noteikšanā jāņem vērā arī Saeimas starpsesiju periods, proti, laika posms, kad Saeima atrodas brīvdienās. Tādā gadījumā nozares ministrijai būtu ieteicams vienoties ar atbildīgo Saeimas komisiju par likumprojekta izskatīšanu un pieņemšanu tādā termiņā, kādu nozares ministrija norādījusi nostājā.

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

Nemot vērā iepriekšminēto informāciju un sniegtos datus, visām ministrijām, sagatavojot nostājas projektu, daudz lielāka uzmanība ir jāpievērš nostājā norādāmajiem pārkāpuma novēršanas termiņiem, lai: (a) pārliecinātu Eiropas Komisiju, ka Latvija novērsīs pārkāpumu maksimāli īsā termiņā; (b) iegūtu papildu laiku gadījumā, ja pārkāpuma novēršana ir aizkavējusies. Šajā gadījumā ir svarīgi uzturēt aktīvu dialogu ar Eiropas Komisiju, tādējādi mēģinot novilcināt pārkāpuma procedūras turpināšanu argumentētā atzinuma stadijā vai tiesvedības stadijā.

6.1. Tiesvedības riski

Pozitīvi vērtējams, ka neviena pārkāpuma procedūras lieta pret Latviju līdz šim vēl nav turpināta tiesvedības stadijā EST.¹⁵ **Tomēr lietās Nr. 2007/2189, Nr. 2006/2233 un Nr. 2008/2098, pastāv pietiekami nopietns tiesvedības risks:**

- **Pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2007/2189 par visu putniem piemēroto vietu nenoteikšanu par aizsargājamām teritorijām** turpināšana tiesvedības stadijā ir atkarīga no tā, vai Latvija nostājā norādītajā termiņā (2011. gada 1. februāris) atbilstoši likumam „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2002. gada 28. maija noteikumiem Nr. 199 ”Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā” noteiks visas putniem piemērotās teritorijas par aizsargājamām teritorijām (nepieciešami attiecīgi grozījumi Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumos Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem” un/vai Ministru kabineta 1999. gada 9. marta noteikumos Nr. 83 „Noteikumi par dabas parkiem”). **Pārkāpuma procedūras lieta ir Vides ministrijas kompetencē.**
- **Pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2006/2233 par pilsonības prasību notāriem** turpināšana tiesvedības stadijā ir atkarīga no tā, vai Eiropas Komisijai izdosies EST pierādīt savu prasību pamatotību lietās pret Beļģiju, Franciju, Luksemburgu, Austriju un Vāciju, jo šīs prasības celtas par faktiski analogiskiem pārkāpumiem. Ja Eiropas Komisijas celtās prasības tiks noraidītas, varbūtība, ka pārkāpuma procedūra pret Latviju tiks turpināta tiesvedības stadijā, ir minimāla. **Pārkāpuma procedūras lieta ir Tieslietu ministrijas kompetencē.**
- **Pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2008/2098 par direktīvu 91/440/EEK un 2001/14/EK („pirmā dzelzceļa pakete”) nepareizu ieviešanu** turpināšana tiesvedības stadijā ir atkarīga no tā, cik lielā mērā Eiropas Komisija vēlēšies nodrošināt neapšaubāmu dzelzceļa pakalpojumu liberalizāciju ES. Līdzīgas pārkāpuma procedūras ir ierosinātas

¹⁵ Līdz 2010. gada 30. jūnijam nav bijusi neviena oficiāla prasības pieteikuma publikācija Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī pret Latviju. **Saldzinājums:** pret Lietuvu kopumā ir bijušas divas prasības EST un vienā lietā jau ir stājies spēkā spriedums (lieta C-274/07). Savukārt pret Igauniju kopumā EST ir iesniegtas septiņas prasības, no kurām vienā lietā ir stājies spēkā spriedums (lieta C-464/08).

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

arī pret citām dalībvalstīm¹⁶ un pret 13 dalībvalstīm jau ir pieņemts Komisijas lēmums par tiesvedības uzsākšanu EST. Lai mazinātu tiesvedības risku, nepieciešams pēc iespējas ātrāk Saeimā pieņemt nepieciešamos grozījumus Dzelzceļa likumā. **Pārkāpuma procedūras lieta ir Satiksmes ministrijas kompetencē.**

6.2. *Finansiālo sankciju riski*

Kultūras ministrijas, Finanšu ministrijas, un Iekšlietu ministrijas kompetencē esošajās pārkāpuma procedūru lietās pastāv pietiekami nopietns finansiālo sankciju risks. Lietās par direktīvu savlaicīgu neieviešanu Komisija, iesniedzot prasību EST, prasīs kavējuma naudas piemērošanu no dienas, ka beidzies argumentētajā atzinumā norādītais divu mēnešu termiņš. Kavējuma nauda no EUR 384 līdz EUR 23 040 būs jāmaksā par katru kavējuma dienu no argumentētā atzinuma beigu termiņa līdz pārkāpuma novēršanas dienai. Papildus kavējuma naudai Latvijai būs jāmaksā arī soda nauda vismaz EUR 320 000 apmērā. **Lai novērstu finansiālo sankciju risku:**

- **Kultūras ministrijai** pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2010/0139 ietvaros jānodrošina Valsts Prezidenta otrreizējai caurlūkošanai nosūtītā likumprojekta Elektronisko mediju likuma pieņemšanu, stāšanās spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz atbildes uz argumentēto atzinumu beigu termiņam, t.i., līdz 2010. gada 28. augustam.
- **Finanšu ministrijai** pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2010/0140 ietvaros jānodrošina Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma un grozījumu Publiskās un privātās partnerības likumā pieņemšanu, stāšanās spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz atbildes uz argumentēto atzinumu beigu termiņam, t.i., līdz 2010. gada 28. augustam.
- **Iekšlietu ministrijai** pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2010/0384 ietvaros jānodrošina Pirotehnisko izstrādājumu aprites likuma pieņemšanu, stāšanos spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz 2010. gada 2. oktobra Latvijas Republikas Saeimas vēlēšanām.

6.3. *Pozīcijas formulēšana*

Nemot vērā nostāju sagatavošanas pieredzi, atbildīgajai ministrijai būtu pēc iespējas ātrāk jābūt skaidrai Latvijas pozīcijai – vai pārkāpums tiks atzīts, netiks atzīts, vai tiks atzīts daļēji. Skaidra Latvijas pozīcija ir nepieciešama gan tad, kad pret Latviju ir uzsākta jauna pārkāpuma procedūras lieta, gan arī tad, kad pārkāpuma procedūra tiek turpināta argumentētā atzinuma stadijā. **Katra pozīcijas maiņa palielina negatīva gala iznākuma risku (tajā skaitā negatīvu tiesvedības gala iznākuma risku).** Gadījumā, ja Latvijas pozīcija tiek formulēta īsi pirms atbildes sniegšanas termiņa beigām, nav iespējams sagatavot kvalitatīvu

¹⁶ Austriju, Beļģiju, Bulgāriju, Čehiju, Dāniju, Franciju, Grieķiju, Igauniju, Itāliju, Īriju, Lielbritāniju, Lietuvu, Luksemburgu, Nīderlandi, Poliju, Portugāli, Rumāniju, Slovākiju, Slovēniju, Spāniju, Ungāriju, Vāciju.

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

~~IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA~~

un juridiski pamatotu Latvijas nostājas projektu iesniegšanai Eiropas Komisijā. Visbeidzot, pirms tiek izlemta Latvijas pozīcija, ir vēlams arī noskaidrot citu dalībvalstu pieredzi vai nostāju līdzīgās pārkāpuma procedūru lietās.

VII. Secinājumi un priekšlikumi turpmākai rīcībai

Ņemot vērā pašreizējo situāciju pārkāpuma procedūru jomā Latvijā un ar Lisabonas līguma spēkā stāšanos ieviestās izmaiņas, ir jāsecina:

- **Direktīvas jāpārņem savlaicīgi.** Lai izvairītos no tiesvedības EST un soda un kavējuma naudas maksāšanas pienākuma vismaz EUR 320 000 (minimālā iespējamā soda naudas summa) apmērā par katras likumdošanas procedūrā pieņemtas direktīvas savlaicīgu neieviešanu visām ministrijām jānodrošina direktīvu savlaicīga ieviešana noteiktajos termiņos, bet jebkurā gadījumā nekavējoties pēc formālā paziņojuma saņemšanas, ja direktīvas ieviešana ir objektīvu iemeslu dēļ aizkavējusies.¹⁷ Kopš Lisabonas līguma spēkā stāšanās Eiropas Komisija, iesniedzot prasību EST par direktīvas savlaicīgu neieviešanu, var prasīt arī soda naudas un kavējuma naudas piespriešanu. **Kavējuma naudas maksāšanas pienākums dalībvalstij radīsies no dienas, kad ir beidzies argumentētajā atzinumā norādīts termiņš pārkāpuma novēršanai.** Pat gadījumā, ja direktīva tiks ieviesta tiesvedības procesa gaitā, un tādējādi būs zudis kavējuma naudas prasības pamats, Eiropas Komisija vienmēr uzturēs prasību par soda naudas samaksu.
- **Atbildīgajai ministrijai pēc iespējas ātrāk ir jāsagatavo Latvijas pozīcija pārkāpuma procedūras lietā,** nosakot, vai pārkāpums tiks atzīts, netiks atzīts vai tiks daļēji atzīts. Tas nepieciešams gan tad, kad ir uzsākta jauna pārkāpuma procedūras lieta pret Latviju, gan arī tad, ja pārkāpuma procedūra tiek turpināta argumentētā atzinuma stadijā. Katra pozīcijas maiņa palielina negatīva gala iznākuma risku (tajā skaitā negatīvu tiesvedības gala iznākuma risku).
- **Pēc nostājas iesniegšanas Eiropas Komisijā atbildīgajai ministrijai nepieciešams uzturēt aktīvu dialogu ar Eiropas Komisiju,** tādējādi mēģinot novilcināt pārkāpuma procedūras turpināšanu argumentētā atzinuma vai tiesvedības stadijā.
- **Lai pašlaik izbeigtu pārkāpuma procedūru lietas, kurām ir augsts tiesvedības un finansiālo sankciju risks, , pēc iespējas ātrāk ir nepieciešams:**

¹⁷ Atbilstoši EST judikatūrai par direktīvas savlaicīgu neieviešanu jebkurā gadījumā var iestāties valsts atbildība, ja tiek izpildīti šādi nosacījumi: neieviešana direktīva piešķir personai kādas tiesības, pārkāpums ir pietiekami būtisks un starp pārkāpumu un nodarīto kaitējumu pastāv tieša cēloņsakarība.

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~

- 1) atbilstoši likumam „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2002. gada 28. maija noteikumiem Nr. 199 ”Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā” noteikt visas putniem piemērotās teritorijas par aizsargājamām teritorijām (pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2007/2189).
- 2) pēc konsultēšanās ar Eiropas Komisiju pieņemt grozījumus Dzelzceļa likumā (pārkāpuma procedūras lieta Nr. 2008/2098).
- 3) Finanšu ministrijai pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2010/0140 ietvaros nodrošināt Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma un grozījumu Publiskās un privātās partnerības likumā pieņemšanu, stāšanos spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz atbildes uz argumentēto atzinumu beigu termiņam, t.i., līdz 2010. gada 28. augustam.
- 4) Kultūras ministrijai pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2010/0139 ietvaros sniegt Saeimai nepieciešamo atbalstu, lai nodrošinātu Valsts Prezidenta otrreizējai caurlūkošanai nosūtītā likumprojekta Elektronisko mediju likuma pieņemšanu, stāšanos spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz atbildes uz argumentēto atzinumu beigu termiņam, t.i., līdz 2010. gada 28. augustam.
- 5) Vides ministrijai pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2007/2076 ietvaros nodrošināt nepieciešamo normatīvo aktu pieņemšanu, stāšanos spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz atbildes uz argumentēto atzinumu beigu termiņam, t.i., līdz 2010. gada 28. augustam.
- 6) Iekšlietu ministrijai pārkāpuma procedūras lietas Nr. 2010/0384 ietvaros sniegt Saeimai nepieciešamo atbalstu, lai nodrošinātu Pirotehnisko izstrādājumu aprites likuma pieņemšanu, stāšanos spēkā un notificēšanu Eiropas Komisijai līdz 2010. gada 2. oktobra Latvijas Republikas Saeimas vēlēšanām.

tieslietu ministra vietā
aizsardzības ministrs

I. V. Lieģis

07.07.2010. 09:25

8405

Krasovska

67036919, Kristine.Krasovska@tm.gov.lv

TMZin_070710_ppinfzin_10_I; Informatīvais ziņojums „Par ierosinātajām pārkāpuma procedūrām pret Latviju laika periodā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 30. jūnijam”.

~~IEROBEŽOTA PĪEEJAMĪBA~~